Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 17 marca 1933 r. 826.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t u v o s Ž i n i o s" o n i e b e z p i e c z e ń s t w i e n i e m i e c k i e m d l a L i t w y ."Lietuvos Žinios" Nr.60 z 15.III.1933 r.Art.p.t."Dobrze znajmy niebezpieczeństwa". Streszczenie:

Z chwilą dojścia do władzy hitleryzmu nie docenia się jego znaczenia na Litwie w takim stopniu, jakby to czynić należało. Większości społeczeństwa litewskiego się wydaje, że hitleryzm jest zjawiskiem czasowem, mającem charakter awantury i niemogącem pociągnąć za sobą poważnych następstw.

Istotnie hitleryzm pod niejednym względem jest przejawem awanturniczości. Niepodobna jednak przeczyć, że u podstawy hitleryzmu leży militarystyczny nacjonalizm, wyznający hasła "Drang nach Osten" i "Deutschland über alles". Wprawdzie wojna światowa mocno opaliła nacjonalizmowi temu skrzydła, jednak doszczętnie go nie zniszczyła. Na tem właśnie całe nieszczęście w Europie polega.

Niejeden z Litwinów zapewne oceniać będzie pogłoski o planie niemieckim podziału Rosji /propozycja na ten temat została uczyniona przez Niemców Francji/ z punktu widzenia awantury. Podobnież zapatrywać się niejeden będzie na rokowania włosko-niemieckie odnośnie utworzenia państwa litewsko-białoruskiego. Dla niejednego będą to tylko plotki.

Istotnie może to być awantura. Tem niemniej jednak pewne podstawy tych sensacyj istnieją. W głośnej broszurze Hitlera pod tytułem "Mein Kampf" wykłada on program niemieckich narodowych socjalistów. M.in. głosi, że Rosjanie sami nie mogą stworzyć państwa. Poprzednio im dopomagali w tem Niemcy, a obecnie Żydzi. Pozatem z programu tego przebija myśl, że dla Niemiec droga na zachód zostaje zamknięta, a więc wypada przeć na wschód z początku na kraje bałtyckie, a potem na Rosję. Broszura Hitlera głosi, iż państwa bałtyckie dadzą się łatwo zasymilować. Wogóle cała broszura jest przesiąknięta myślą Drang nach Osten. Pod tym też kątem widzenia należy oceniać ostatnie sensacyjne pogłoski o handlowaniu Litwą przez faszystów i projektach podziału Rosji. Dodać należy, że dla Niemców bolszewizm jest jedynie pretekstem, za którym kryją się ich właściwe nacjonalistyczne cele.

Z tego wszystkiego wynika, że faszyzm niemiecki popierany przez faszyzm włoski stanowi główne niebezpieczeństwo dla narodu litewskiego. Litwa wraz z innemi państwami nadbałtyckiemi ma pójść na pierwszy ogień, jeżeli chodzi o zspokojenie apetytów militarystów i faszystów niemieckich. Innej drogi obecnie do Rosji niema, jak tylko przez państwa bałtyckie. Ludność Litwy musi to sobie dobrze uświadomić, jak również to, że pokój na całym świecie utrzymują jedynie państwa demokratyczne. Faszym i nacjonalizm - to wojna. Wiechy tej wojny idą przez Litwę na wschód. Należy z tego wyciągnąć wnioski.

"L i e t u v o s A i d a s" o s y t u a c j i L i t w y w g r o n i e n a r o d ó w ."Liet.Aidas" Nr.60 z 15.III.1933 r. Art.p.t."Nasza sytuacja wśród innych". Streszczenie:

Minister Zaunius wygłosił ostatnio wyczerpujący odczyt na temat międzynarodowej sytuacji Litwy. Odczyt ten podyktowany był m.in. potrzebą wyjaśnienia różnych kursujących po kraju plotek w związku z sukcesem socjalistów narodowych w Niemczech. Minister Zaunius oświadczył, że sąsiedzi Niemiec będą z tem większą czujnością śledzili za niemieckiemi wypadkami. Zresztą wątpliwą jest rzeczą, czy Niemcy, które uzyskały zmniejszenie reparacyj i zasadnicze prawo zbrojeń drogą pokojową, zechcą wstępować na inną nieznaną i niebezpieczną drogę.

Obecnie kraje europejskie związane są wzajemnie więcej, niż przed 20-tu laty nietylko interesami pozytywnemi lecz i bolączkami. Mała iskierka może szybciej jeszcze, niż w 1914 r. wzniecić pożar na całym kontynencie. Wiedzą o tem zbyt dobrze odpowiedzialni politycy każdego kraju, jak również o tem, że współczesna wojna zwycięzcom również nic dobrego nie zapowiada.

Niema powodów do zmartwienia, jeżeli chodzi o sytuację Litwy. Ster państwa litewskiego znajduje się w rękach doświadczonych, zarówno pod względem polityki wewnętrznej, jak i zagranicznej.

K r o n i k a.

P o g ł o s k i o utworzeniu państwa litewsko-białorusko-ukraińskiego. "Lietuvos Žinios" /Nr.59.III.1933/: Jak komunikuje "Tass", w Locarno miała się odbyć narada między przedstawicielem Hitlera Rosenbergiem a faszystami włoskimi, przyczem Rosenberg miał wysunąć projekt utworzenia państwa federacyjnego litewsko-białorusko-ukraińskiego. Do państwa tego weszłyby ziemie polskie i sowieckie uzyskane drogą podziału Rosji Sowieckiej i oderwania od niej Ukrainy.

W związku z temi pogłoskami zabiera głos moskiewska "Prawda", twierdząc, iż pogłoski te odpowiadają rzeczywistości i że Rosenbergowi towarzyszyli w Locarno w charakterze ekspertów pułk.Konowalec i Połtawiec. Obu tych działaczy ukraińskich nazywa "Prawda" szantażystami.

P r z e m ó w i e n i e przedstawiciela Litwy na konferencji rozbrojeniowej. "Liet. Aidas" /Nr.60.III.33/: 11 marca przedstawiciel Litwy na konferencji rozbrojeniowej pułk.Lanskoronskis wygłosił na posiedzeniu komisji politycznej konferencji rozbrojeniowej przemówienie, w którem m.in. oświadczył, że delegacja litewska już w swoim czasie dała wyraz przekonaniom, iż rozbrojenie jest samo w sobie jednem z czynników bezpieczeństwa. Litwa, jak oświadczył pułk.Lanskoronskis, której zbrojenia niewiele znaczą, jeżeli chodzi o skalę zbrojeń międzynarodowych, jest gotowa się rozbroić bez zastrzeżeń lecz jedynie na zasadach powszechności. Litwa ocenia nader przychylnie propozycje sowieckie, odnoszące się do sprawy utrzymania pokoju światowego. Litwa przyłączy się do oświadczenia w tej sprawie przedstawiciela Łotwy.

P i s m o czechosłowackie o związku państw bałtyckich. "Liet.Aidas" /Nr.60.III.1933/: Wpływowe pismo czechosłowackie "Lidowe Nowiny" wypowiada się na temat wysuniętego w Szwecji wniosku utworzenia związku państw bałtyckich i skandynawskich. Przy tej okazji miałoby nastąpić pojednanie Polski z Litwą. Pismo czeskie podkreśla, iż zarówno na Litwie, jak w Polsce niektóre wpływowe pisma zainteresowały się tą sprawą, odzywając się o niej przychylnie.

N a r a d a nauczycieli krajów bałtyckich. "Liet.Žin." /Nr.60.III.1933/: W Rydze odbyła się ostatnio narada nauczycieli estońskich, łotewskich i litewskich. Uchwalono zwołać w ciągu feryj wielkanocnych konferencję nauczycieli historji trzech państw bałtyckich. Konferencja będzie miała na celu zastąpienie używanych obecnie w szkołach podręczników historji przez podręczniki, w których więcej się będzie mówiło o państwach sąsiednich. Pozatem uchwalono zorganizować 1 kwietnia w szkołach państw bałtyckich "Dzień zbliżenia".

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

W y b o r y do prezydjum centralnego komitetu partji ludowców. Prasa kowieńska /z 15.III.33/: 14 marca odbyło się posiedzenie komitetu centralnego partji ludowców, na którem dokonano obioru prezydjum komitetu. Prezesem został ponownie obrany adw. przys.Ślężewiczius- wiceprezesem - dziekan wydziału lekarskiego uniwersytetu prof.Łaszas, skarbnikiem redaktorka "Liet.Žinios" p.Bortkiewiczowa, sekretarzem - redaktor "Lietuvos Ukininkas" p.Ożkinis.-

B 7